

Leerkrachthandleiding M5 Informatief

Les 1 - 15 : 'Het leuke weetjes stripboek'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Het leuke weetjes stripboek'	5
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5	20
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	23
Les 6.....	24
Les 7	26
Les 8.....	28
Les 9.....	30
Les 10.....	34
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15.....	37
Les 11.....	38
Les 12	42
Les 13.....	44
Les 14.....	46
Les 15.....	50
Antwoorden werkschrift	53
Antwoorden kopieerbladen	57
Antwoorden toetsen	59
Kopieerbladen	63

Overzicht 'Het leuke weetjes stripboek'

Les	1-5 → ridders	6-10 → Egypte	11-15 → kriebeldiertjes
Bladzijde	4-59	62-115	118- 175
Woordenschat	hij tuimelt (tuimelen) (niet) op schaal het banket de spies de roest strikt gul bekommeren vermomming(en) de tuniek het doelwit gestut (stutten)	hij symboliseert (symboliseren) de vijf krioelen de verwijzing de ingewanden onaangenaam de overloop zij vreesden (vrezen) gedecoreerd (decoreren) een oogje in het zeil houden (uitdr.) charmant fraai	bijziend de facetten ontlenen de bacillen de nakomelingen de pels de expert de brij de schimmel nietsvermoedend geniepig verwant (zijn aan)
Begrijpend lezen	- Bepalen van een thema van een tekst en eigen kennis hierover activeren (voorspellen). - Bij moeilijke woorden gebruik maken van voorkennis of de betekenis afleiden uit de context (verhelderen).	- Informatie afleiden uit de tekst (vraag & antwoord).	- Uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst (samenvatten).
Facultatief: Technisch lezen op woordniveau	Woordcategorie: Woorden met twee klinkers die geen tweeklank vormen.	Woordcategorie: Woorden met drie lettergrepen mét open lettergreep.	Woordcategorie: Woorden met -é- of -è-
Toetsopdrachten*	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag	Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag
Schrijfoopdrachten	Aantekeningen: Dag van een ridder beschrijven in een agenda.	Vrij schrijven: Strip maken over Egyptenaren.	Ordenen van informatie: Details over een onderwerp in alfabetische volgorde weergeven.

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

****Schrijfoopdrachten:** Er kan voor gekozen worden om een schrijfoopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Het leuke weetjes stripboek' – Philip Ardagh

Bundeling van drie uitgaven over ridders, het oude Egypte en kriebeldiertjes. In korte stripverhalen komen allerlei aspecten van deze thema's aan bod. Hoofdfiguur is het jongetje Tommy die met zijn hond Mottenbal in een merkwaardig huis woont. Hij raakt er in gesprek met enkele personages, die veel over bepaalde onderwerpen blijken te weten. Bij elke ballonstrip staat beknopte informatie, vaak vergezeld van een kleurenillustratie of schematisch overzicht, bv. van een Egyptische villa of een kasteel. De informatie is vrij eenvoudig, maar is wel wetenschappelijk onderbouwd. Door het toevoegen van humor en de talrijke gekleurde illustraties in comic-stijl wordt de in feite zware kost op een luchtige manier gebracht.

De lesdoelen van les 1 - 5 → ridders:

'Het leuke weetjes stripboek' – Philip Ardagh blz. 4 t/m 59	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens. - De leerlingen kunnen de belangrijkste kenmerken noemen van ridders.
Opdrachten	
Woordenschat:	- De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen en voorspellen waar het boek over zal gaan en activeren hun voorkennis over de thema's. - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.
Woordcategorie: (facultatief)	- De leerlingen kunnen woorden met twee klinkers die geen tweeklank vormen correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	- De leerlingen kunnen een dag van een ridder beschrijven en noteren in een agenda.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Leg de teambakjes met de werkschriften, boeken en de teamlijsten klaar (les 1).
- Zet het digibordschema 'Het leuke weetjes stripboek' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op (les 1).
- Kopieer het kopieerblad woordenschat* ('afbeeldingen', les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Kopieer het kopieerblad schrijfopdracht* ('agenda', les 5).

Facultatief:

- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 4).
- Print het kopieerblad 'Vloeiend lezen'* (les 4).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	tuimelt (tuimelen)	inleiding	<i>Duikelen, omrollen.</i>
1.	(niet) op schaal	9	<i>(Niet) op de ware grootte.</i>
1.	het banket	12	<i>Een grote publieke feestelijke maaltijd.</i>
1.	de spies	13	<i>Een metalen pen om vlees aan te rijgen.</i>
2.	de roest	20	<i>Roodbruine aanslag op metaal/ijzer.</i>
2.	strikt	23	<i>Heel streng.</i>
2.	gul	24	<i>Als je gemakkelijk veel weggeeft.</i>
2.	bekommeren	24	<i>Ergens voor zorgen omdat je er ongerust over bent.</i>
3.	vermomming(en)	26	<i>Je verkleeden om niet herkend te worden.</i>
3.	de tuniek	26	<i>Over de middel vallend kledingstuk (tussen jurk en t-shirt in).</i>
3.	het doelwit	31	<i>Waar speciaal op gericht wordt.</i>
3.	gestut (stutten)	37	<i>Iets ondersteunen zodat een bouwwerk niet instort.</i>

Les 1

- Samenwerk-
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:** - De leerlingen en voorspellen waar het boek over zal gaan en activeren hun voorkennis over de thema's.
- De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.
- Materialen:** - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 4 t/m 15
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 1
- woordmuur
- BrainGame nr. 33

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. Voordat u begint met de introductie van het nieuwe boek, blik dan eerst terug op het voorgaande boek.

2. Vooruitblik. "Vandaag gaan we een nieuw boek lezen, het heet 'Het leuke weetjes stripboek'. Voordat we gaan lezen, gaan we een spel spelen en tijdens dit spel oefenen we onze zelfregulatie."

Speel Brain Game nr. 33 ('Geef het door').

tip 5 minuten

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen en voorspellen waar het boek over zal gaan en activeren hun voorkennis over de thema's.

DDU **1. Ophalen van de kennis.** "Dit nieuwe boek heet 'Het leuke weetjes stripboek', geschreven door Philip Ardagh. Bekijk de voor- en achterkant van het boek eens. Lees ook het stuk tekst op de achterkant. Wat voor soort boek denken jullie dat dit is, een informatief boek of een boek met een verhaal?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.** "Dit stripboek is een informatief boek, maar wordt verteld vanuit een jongetje die Tommy heet. We leren dus iets nieuws, maar worden ook vermaakt. Er gebeurt vaak vanalles in een strip. Als je niets wilt missen, moet je dus goed kijken en opletten. Er staan in dit stripboek veel woorden die je misschien niet vaak tegenkomt. Door de plaatjes goed te bekijken is een nieuw woord vaak makkelijker te begrijpen. Voordat je een bladzijde gaat lezen in het stripboek, bekijk je kort de plaatjes. Dan lees je de teksten of de tekstwolkjes van boven naar beneden en van links naar rechts. Het boek is verdeeld over drie thema's, namelijk ridders, Egypte en kriebeldiertjes. Wat weten jullie al over ridders, Egypte en/of kriebeldiertjes? Denk eerst zelf even na en ga dan met je team overleggen. Denk eraan dat straks iedereen het teamantwoord moet kunnen geven."

Indien dit boek één of twee weken wordt ingezet, kies dan (een) thema's die op dat moment goed bij de groep passen (of kies een strategie die geoefend moet worden) óf laat de kinderen kiezen welk thema er gelezen gaat worden.

GH **2. Opdracht.** Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.
tijd 5 minuten

3. Uitwisselen met de groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord.

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
tip *Schrijf de voorkennis op in een woordweb op het bord.*

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Lees alle woorden van de week voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
- 2. De leerlingen schrijven de woorden van de week en de bladzijdenummers in de woordenlijst.**
- tijd
klaar 10 minuten
klaaropdracht les 1
- 3. Woorden van de week.** “Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste vier woorden weten. Het eerste woord is ‘tuimelen’. Als ik naar het woord kijk dan weet ik niet wat het hele woord betekent. Maar ik heb het woord tuimelen wel eens gehoord op het schoolplein en in de gymzaal. Wat zal ‘tuimelen’ dan betekenen? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje/team hoe je uit kunt leggen wat ‘tuimelen’ betekent.” **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het maatje/team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team.** “Ik schrijf dit achter het woord op de woordmuur. Nu de andere woorden: ‘(niet) op schaal’, ‘het banket’ en ‘de spies’. Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.**
- GH
///
GH
///
→
- Noteer de suggesties op de woordmuur.**
- “De rest van de week is jullie opdracht om de betekenis van elk woord in een goede zin onder de woorden op te schrijven in het werkschrift. Dit kun je doen als je klaar bent met je werk. In de laatste les van deze week gaan we de woordenlijst inleveren. Zorg ervoor dat iedereen deze lijst af heeft, want jullie kunnen hier punten mee verdienen.”
- 4. Modeling. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

- 1. Modeling.** “We gaan bij dit boek vooral letten op woorden waar we de betekenis niet van kennen. Ik doe het even hardop voor.” **Lees de eerste zeven zinnen van de inleiding t/m ‘allemaal gebeurt.’ voor.** “Je zult versteld staan? Ik weet niet wat versteld staan betekent en ik moet een memo plakken. Dan kijk ik op mijn spiekbrief wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Welke tip kan mij nu het beste helpen? Ik kijk op mijn spiekbrief en bedenk welke tip mij het beste kan helpen. Ik denk dat ik een stukje terug en een stukje verder moet lezen. Ik lees het stukje nog een keer.” **Lees de eerste alinea van de inleiding en doe dan hardop de denkstappen voor.** “Tommy wil ons allerlei verrassingen laten zien. Ik denk dat ‘versteld staan’ betekent dat ik verbaasd ga zijn.”
- 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 4 t/m 15.** “Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, kijk je op de spiekbrief hoe je het woord kunt verhelderen.”
- tijd
klaar 10 minuten
werkschrift, klaaropdracht les 1/woordbon
- 3. Maatjeswerk. Memo’s bespreken en antwoorden vergelijken.** “Als je klaar bent met het bespreken van de memo’s vraag je aan je maatje waar de bladzijde over ging en naar de betekenis van de moeilijke woorden uit de tekst. Als het antwoord klopt dan wissel je van rol en mag je maatje jou overhoren. Daarna ga je de antwoorden van je werkschrift vergelijken.”
- tijd
klaar 5 minuten
duolezen: bladzijde 12 t/m 15
- tijd
klaar 10 minuten

4. Verhelderen team/groep: bladzijde 4 t/m 15.
 tijd 5 minuten
 /// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: geef punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

DDU 1. **Voorspelling.** "Aan het begin van de les heb je een voorspelling gedaan over de soort tekst en over het thema. Nu heb je een stukje gelezen. Wat kunnen we nu nog meer vertellen over ridders?" **DDU.**

GH 2. **Woorden van de week.** "We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de eerste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)."

/// **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**

terugblik - samenwerkingvaardigheid
 - voorspellen van een nieuw boek
 - woorden van de week
 - lezen en verhelderen
 - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik - woorden van de week
 - lezen en verhelderen

Les 2

Lesdoel: - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 16 t/m 25
- werkschrift, klaaropdracht les 2

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- voorspellen nieuw boek
- lezen en verhelderen

vooruitblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. Woorden van de week. "Elke dag helpen we elkaar om woorden te verhelderen. Vandaag gaan we kijken naar de woorden 5 t/m 8. Deze woorden staan in de tekst van vandaag. Wat weten we al van de woorden? Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden 5 t/m 8 en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

GH "We weten nu al meer over de vier woorden van vandaag. Deze woorden komen in de tekst voor die we straks gaan lezen. De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

///

3. Modeling. Als meerdere leerlingen de vraag naar betekenis niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist."

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

1. Zelfstandig lezen: bladzijde 16 t/m 25 en memo's plakken bij woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst/klaaropdracht/woordbon

2. Maatjeswerk. "Nu ga je met je maatje de woorden bespreken die je zelf niet hebt kunnen verhelderen. Geef elkaar een tip en zeg niet voor."

tip *Laat de leerlingen elkaar overhoren als ze snel klaar zijn met het verhelderen.*

tijd 5 minuten

klaar duolezen: bladzijde 22 t/m 25

tip *Als leerlingen weinig memo's hebben geplakt en snel met de opdrachten klaar zijn, kan de opdracht worden gegeven dat ze elkaar gaan overhoren. De één leest en de ander stelt vragen over de (woorden van de) tekst.*

3. Verhelderen team: bladzijde 16 t/m 25. “Overleg met je team of er nog woorden zijn met een memo en probeer deze samen te verhelderen.”

tip *Loop tijdens het samenwerken rond en observeer of de maatjes/teams goed overleggen en goed naar elkaar luisteren.*

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

4. Verhelderen met de groep. “We gaan per bladzijde kijken of er nog woorden niet verhelderd zijn en geven elkaar tips. Ik zie daar een team dat nog een woord heeft met een memo. Vertel om welk woord het gaat.” **Laat een leerling het woord vertellen of aanwijzen.** “Wie van een ander team kan dit team een tip geven?” **Geef een leerling de beurt. Spreek op deze manier alle bladzijden door. Leg de woorden uit die nog niet zijn verhelderd.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.

facultatief **Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 5).**

terugblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik

- woorden van de week (kopieerblad ‘afbeeldingen’)
- lezen en verhelderen

Les 3

Lesdoel: - De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 26 t/m 37
- werkschrift, klaaropdracht les 3
- kopieerblad les 3, 'afbeeldingen'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen
vooruitblik - woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen')
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en lees ze daarna nog eens in koor.
2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**
3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.
4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist."

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen bij een moeilijk woord gebruik maken van hun voorkennis of de betekenis afleiden uit de context.

1. Zelfstandig lezen: bladzijde 26 t/m 37 en memo's plakken bij woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.
tijd 10 minuten
klaar woordenlijst/klaaropdracht/woordbon
2. Maatjeswerk. "Nu ga je met je maatje de woorden bespreken die je zelf niet hebt kunnen verhelderen. Geef elkaar een tip en zeg niet voor."
tip *Laat de leerlingen elkaar overhoren als ze snel klaar zijn met het verhelderen.*
tijd 5 minuten
klaar duolezen: bladzijde 34 t/m 37
tip *Als leerlingen weinig memo's hebben geplakt en snel met de opdrachten klaar zijn, kan de opdracht worden gegeven dat ze elkaar gaan overhoren. De één leest en de ander stelt vragen over de (woorden van de) tekst.*
3. Verhelderen team: bladzijde 26 t/m 37. "Overleg met je team of er nog woorden zijn met een memo en probeer deze samen te verhelderen."
tip *Loop tijdens het samenwerken rond en observeer of de maatjes/teams goed overleggen en goed naar elkaar luisteren.*
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

///

4. Verhelderen met de groep. “We gaan per bladzijde kijken of er nog woorden niet verhelderd zijn en geven elkaar tips. Ik zie daar een team dat nog een woord heeft met een memo. Vertel om welk woord het gaat.” **Laat een leerling het woord vertellen of aanwijzen.** “Wie van een ander team kan dit team een tip geven?” **Geef een leerling de beurt. Spreek op deze manier alle bladzijden door. Leg de woorden uit die nog niet zijn verhelderd.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.

1. Woorden van de week. “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met afbeeldingen.” **Geef tijd voor het maken van het werkblad.**

facultatief “Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben.” **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij de afbeelding. Laat de leerlingen per plaatje steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft.**

/// **Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.**

facultatief **Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 5).**

terugblik

- woorden van de week (kopieerblad ‘afbeeldingen’)
- lezen en verhelderen
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik

- toets
- uitleg schrijfpodracht

facultatief

- boekenclub: “Wie gaat er lezen?”
- logboekje: “De volgende keer meenemen naar school!”
- woordrijtjes

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 38 t/m 49
- toetsboekje, weektoets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 4
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week (kopieerblad 'betekenisvolle zinnen')
- lezen en verhelderen

vooruitblik - woorden van de week
- toets
- voorbereiding schrijfpodricht
- logboekje & boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Uitleg. "Vandaag gaan we een toets maken. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 4 voor je. Ik ga de vragen voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje."

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie eerst bladzijde 38 t/m 49 lezen en daarna maak je de vragen in je toetsboekje."

tijd 30 minuten

klaar oefenen woordrijtjes, klaaropdrachten afmaken

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

- 1. Logboekje.** “Vandaag ga je samen met je maatje/ team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”
- tijd** 10 minuten
- tip** *Observeer of de maatjes goed overleggen.*
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- tip** **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*
- 3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops.** “De lezer leest eerst 5 minuten voor. Hierna vullen de teamleden de Tips en Tops in vervolgens bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”
- tijd** 10 minuten
- ///** **Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de teamleden elkaar goed helpen.**
- 4. Voorlezen aan de groep.** Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Doordat jullie elkaar helpen, worden jullie steeds beter in het vloeiend lezen.”
- ///** **Geef punten.**
- tip** *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN MET TWEE KLINKERS DIE GEEN TWEEKLANK VORMEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met twee klinkers die geen tweeklank vormen correct en vloeiend lezen.

- 1. Uitleg.** “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Vandaag oefenen we met woorden met twee klinkers die geen tweeklank vormen. Bijvoorbeeld het woord ‘radio’. Op welke twee klinkers eindigt het woord radio en hoe spreek je deze letters uit?” **DDU.** “De ‘io’ klinkt altijd als ‘ie-oo’. Als je dit weet dan kun je de woorden met ‘io’ beter en sneller lezen. In het bovenste deel van het eerste rijtje staan woorden met een ‘io’ die klinkt als een ‘ie-oo’, in het middelste deel van het eerste rijtje staan woorden met ‘ia’ die klinkt als ‘ie-aa’ en in het onderste deel staan woorden met ‘iu’ die klinkt al ‘ie-u’. In het tweede rijtje staan de lastige woorden van het verhaal.
- 2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.**
- 3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.**
- tip** *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*
- **Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).**

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een dag van een ridder beschrijven en noteren in een agenda.

- 1. Uitleg.** “De volgende keer gaan jullie weer werken aan een schrijfopdracht en ik ga vandaag alvast de uitleg hierover geven. Jullie hebben al veel gelezen over de taken van een ridder. Om alle taken op een rijtje te zetten kunnen we een schema gebruiken, of eigenlijk een agenda. Hoe ziet een agenda eruit?” **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.**
- 2. Opdracht.** “In een agenda staan vaak taken, zoals huiswerk, afspraken en dingen die je niet moet vergeten. Je kunt die notities bij een bepaalde dag opschrijven. Je schrijft er dan vaak ook een tijd bij.

In de volgende les gaan jullie een dag van een ridder in schema brengen. Probeer zoveel mogelijk informatie over de taken van een ridder uit het boek te halen. Bedenk er dan bij hoe laat de ridder dit het best kan doen. Kijk maar eens op de kladversie in het werkschrift. Als je een tijd overhoudt, mag je zelf een taak verzinnen voor de ridder. Als je hier nu alvast over nadenkt, kun je de volgende keer gelijk beginnen.”

tijd 10 minuten

AFRONDING

facultatief **1. Woorden van de week. Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 5).**

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

→ facultatief

- boekenclub: “Wie leest de volgende keer?” **Zet de namen op het bord.**
- logboekjes: “Deze nemen jullie weer mee naar huis.”
- woordrijtjes

vooruitblik

- schrijfpdracht
- team van de week

tip **Speel een Brain Game**

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een dag van een ridder beschrijven en noteren in een agenda.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 50 t/m 59
- werkschrift, les 5
- kopieerblad schrijfpdracht 'dag van een ridder' (les 5)

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - woorden van de week (facultatief)
- schrijfpdracht
- inleveren woordenlijst
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Waardeer een goede samenwerking met punten.

SCHRIJFPDRACHT: AGENDA VULLEN MET TAKEN VAN EEN RIDDER

Doel: De leerlingen kunnen een dag van een ridder beschrijven en noteren in een agenda.

DDU 1. **Terugblik.** "In de vorige les heb ik instructie gegeven over de schrijfpdracht. Als het goed is heb je nagedacht over de taken van een ridder. Welke taken heeft een ridder onder andere?" **DDU.** Geef leerlingen tijd om na te denken, kort te overleggen en geef een aantal leerlingen de beurt.

2. **Zelfstandig lezen:** bladzijde 50 t/m 59.

3. **Opdracht.** "Eerst schrijf je alle taken van een ridder onder elkaar. Daarna ga je de taken in een tijdschema zetten. Als je een tijd overhoudt, verzin je zelf een andere taak. Je mag je taak kort, maar duidelijk opschrijven. Lees voordat je gaat beginnen de afvinklijst goed door."

4. **Maatjeswerk.** "Bespreek elkaars schema aan de hand van de afvinklijst. Lees de taken hardop voor, dan hoor je of de zinnen goed lopen. Zijn de taken kort en duidelijk genoeg? Verbeter het eventueel. Als je dit gedaan hebt schrijf je de taken netjes op in de agenda op het kopieerblad. Als je klaar bent mag je op de achterkant een illustratie uit het boek natekenen."

tijd 20 minuten

5. **Netversie.** "Let op hoofdletters, komma's en punten."

tijd 15 minuten

klaar illustratie natekenen

	6. Presentatie van de opdracht. “Een aantal van jullie gaan de taken presenteren aan de groep. Bedenk hoe je dat gaat doen en zorg ervoor dat je antwoord kan geven op vragen van de groep.”
tijd	<u>5 minuten</u>
	7. Laat een aantal leerlingen de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen en laat de groep Tops geven.
tijd	<u>15 minuten</u>
	8. Bespreken. Besteed aandacht aan de opdracht en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak (“Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?”) voor de volgende keer.
tijd	<u>5 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>De agenda’s kunnen in de klas opgehangen worden. Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om alle punten van de afvinklijst te verwerken in de tekst.</i>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

	1. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar mooie zinnen laten horen.”
///	Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een goede betekenis heeft. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld.
	2. Woorden van de week. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst in. Deze wordt nagekeken en bij de volgende les besproken.”
tip	<i>Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en de betekenis van elk woord in een goede zin heeft opgeschreven. Gebruik deze informatie om in de volgende lessen de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben.</i>
	3. Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.
	“Tel het aantal punten dat je vandaag hebt verdiend en overleg met elkaar waarom ik jullie die punten heb gegeven. Tel vervolgens het totaal aantal punten bij elkaar op. Wie is het team van de week?”
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - samenwerkingvaardigheid - schrijfofdracht - team van de week
voorblik	- verder lezen in: ‘Het leuke weetjes stripboek’.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

'Het leuke weetjes stripboek' – Philip Ardagh

De lesdoelen van les 6 - 10 → Egypte:

'Het leuke weetjes stripboek' – Philip Ardagh blz. 62 t/m 115	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens. - De leerlingen kunnen de belangrijkste kenmerken noemen van de Egyptenaren.
Opdrachten	
Woordenschat:	- De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.
Begrijpend lezen:	- De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen.
Woordcategorie: (facultatief)	- De leerlingen kunnen woorden met drie lettergrepen mét open lettergreep correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	- De leerlingen kunnen een strip maken over de Egyptenaren.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6 - 10):

- Zet het digibordschema 'Het leuke weetjes stripboek' les 6-10* klaar.
- Print de teamlijsten*.
- Hang de woordmuur op.
- Kopieer het kopieerblad woordenschat* ('betekenisvolle zinnen', les 8).
- Kopieer het kopieerblad schrijfpdracht ('strip', les 10).

Facultatief:

- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 9).
- Print het kopieerblad 'Vloeiend lezen'* (les 9).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	hij symboliseert (symboliseren)	64	<i>Iets uitbeelden, het staat voor iets.</i>
6.	de vijf	66	<i>Peervormige zoete vrucht met veel kleine pitjes.</i>
6.	zij krioelen	68	<i>Met veel door elkaar bewegen.</i>
6.	de verwijzing	70	<i>Dat je doorgestuurd wordt naar iets/iemand anders.</i>
7.	de ingewanden	73	<i>De organen in je buik.</i>
7.	onaangenaam	73	<i>Niet prettig/akelig.</i>
7.	de overloop	74	<i>Gang op de bovenverdieping waar de trap uitkomt.</i>
7.	zij vreesden (vrezén)	79	<i>Bang (voor) zijn.</i>
8.	gedecoreerd (decoreren)	85	<i>Inrichten, versieren om iets mooier te laten lijken.</i>
8.	een oogje in het zeil houden (uitdr.)	91	<i>In de gaten houden.</i>
8.	charmant	91	<i>Als iets of iemand zo is, dat mensen het leuk vinden.</i>
8.	fraai	95	<i>Erg mooi.</i>

Les 6

- Samenwerk-
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:** - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen.
- Materialen:** - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 62 t/m 71
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 6
- woordmuur
- spiekbrief 'vraag & antwoord'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

Indien het hoofdstuk 'Ridders' wordt overgeslagen, voorspel dan met de leerlingen het nieuwe boek zoals in les 1 staat aangegeven.

- GH** **1. Samenwerkvaardigheid.** "Vandaag gaan we verder lezen in 'Het leuke weetjes stripboek', maar eerst kiezen we weer een samenwerkvaardigheid voor deze week. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op je teamlijst. Kijk maar eens op de poster 'Hoe werken we samen'." **Lees eventueel de doelen en het bijbehorende gedrag voor. Geef de leerlingen tijd om te overleggen en antwoord te geven.**
- 2. Vooruitblik.** "We gaan deze week hier (*noem de samenwerkvaardigheid*) vooral op letten. We gaan vandaag antwoorden vinden op vragen, maar eerst gaan we kijken naar de woorden van de week."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- tijd** **1. Lees alle woorden van de week voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
- klaar** **2. De leerlingen schrijven de woorden van de week in het werkschrift in de woordenlijst.**
10 minuten
klaaropdracht les 6
- GH** **3. Woorden van de week.** "Bespreek met je team wat je weet van de eerste vier woorden. Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer samenwerking met punten.**
- "De rest van de week is jullie opdracht om de betekenis van elk woord in een goede zin onder de woorden op te schrijven in het werkschrift. Dit kun je doen als je klaar bent met je werk. In de laatste les van deze week gaan we de woordenlijst inleveren. Zorg ervoor dat iedereen deze lijst af heeft, want jullie kunnen hier punten mee verdienen."
- ///**4. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.****

LEZEN EN VRAAG & ANTWOORD

Doel: De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen.

- DDU** **1. Terugblik.** "De afgelopen week hebben we veel gelezen over ridders. Heb je ook iets geleerd wat je nog niet wist?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.**
- DDU** **2. Voorkennis activeren.** "Deze week is het thema 'Egypte' aan de beurt. Wat weten jullie al over Egypte?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.**

3. Uitleg. “We gaan straks lezen en tijdens het lezen gaan we memo’s plakken. Maar het gaat anders dan bij verhelderen. We plakken de memo’s nu bij de zinnen of woorden die ons kunnen helpen om antwoord te geven op de vragen. De vragen staan in je werkschrift bij les 6. Voordat je gaat lezen in het boek, lees je eerst de vragen goed door. Als je iets leest waarmee je één van de drie vragen kunt beantwoorden dan plak je daar een memo. Dat zijn de sleutelwoorden voor de antwoorden op de vragen.”

4. Modeling. “Ik doe het even voor. De eerste vraag is ‘Wat is een farao?’. Ik weet dat ik deze vraag in de tekst kan vinden, want de vraag begint met een opzoek-woord. Ik ga lezen.”

Lees bladzijde 62 voor. “Tommy denkt in het laatste wolkje: ‘Farao? Zo werden de vroegere koningen van Egypte genoemd, nietwaar?’ Ik plak een memo op ‘vroegere koningen van Egypte.’ Straks gaan jullie lezen en memo’s plakken op eventuele antwoorden. Maar voordat je gaat lezen, neem je de vragen in het werkschrift goed door.” **Geef tijd voor het lezen van de overige vragen.**

5. Zelfstandig lezen: bladzijde 63 t/m 71. Memo’s plakken op antwoorden op de vragen.
tijd 10 minuten

6. Maatjeswerk: memo’s vergelijken met maatje. Uitleggen aan elkaar waarom dat een goede aanwijzing is en waarom het helpt bij het beantwoorden van de vraag.

tijd 10 minuten
klaar woordbonnen, duolezen: bladzijde 68 t/m 71

7. Team. “Vergelijk nu ook de memo’s met de rest van je team. Bedenk samen een antwoord op de vragen van les 6 en maak hier een mooie zin van. Schrijf dit antwoord in het werkschrift.”

tijd 10 minuten

tip *Zie handleiding: ‘Antwoorden werkschrift’.*

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

tip *Geef de teams de mogelijkheid om hun antwoorden te delen met de groep. Stimuleer de discussie of de gevonden aanwijzing goede informatie geeft bij de vragen.*

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de eerste vier woorden weten. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**
///

terugblik
- samenwerkingvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en vraag & antwoord
- punten en feedback

voorblik
- woorden van de week
- lezen en vraag & antwoord

Les 7

Lesdoel: - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 72 t/m 83
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 7

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en vraag & antwoord

vooruitblik - woorden van de week
- lezen en vraag & antwoord

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. Woorden van de week. "Elke dag helpen we elkaar om woorden te verhelderen. Vandaag gaan we kijken naar de woorden 5 t/m 8. Deze woorden staan in de tekst van vandaag. Wat weten we al van de woorden? Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden 5 t/m 8 en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

3. Modeling. Als meerdere leerlingen de vraag naar betekenis niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist."

LEZEN EN VRAAG & ANTWOORD

Doel: De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen.

1. Uitleg. "We gaan straks lezen en tijdens het lezen gaan we memo's plakken. Net zoals de in vorige les plakken we de memo's bij de woorden die ons kunnen helpen bij het antwoord geven op de teamvragen. De vragen van les 7 staan in je werkschrift en zijn vandaag best pittig. Voordat je gaat lezen in het boek, lees je eerst de vragen goed door. Als je iets leest waarmee je één van de drie vragen kunt beantwoorden, plak je daar een memo. Net als de vorige keer vergelijk je straks de memo's met je maatje en samen met het team vul je de antwoorden op de teamvragen in." **Geef tijd voor het lezen van de vragen en verhelder waar nodig.**

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 72 t/m 83. Memo's plakken op antwoorden op de vragen.

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken met maatje. Uitleggen aan elkaar waarom dat een goede aanwijzing is en waarom het helpt bij het beantwoorden van de vraag.

4. Team. “Vergelijk nu ook de memo’s met de rest van je team. Bedenk samen een antwoord op de teamvragen en maak hier een mooie zin van. Schrijf dit antwoord op bij les 7 in het werkschrift.”

///

tip

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten

Geef de teams de mogelijkheid om hun antwoorden te delen met de groep. Stimuleer de discussie of de gevonden aanwijzing goede informatie geeft bij de vraag.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

1. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH

Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.

///

facultatief

Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 10).

terugblik

- woorden van de week
- lezen en vraag & antwoord
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik

- woorden van de week (kopieerblad ‘betekenisvolle zinnen’)
- lezen en vraag & antwoord

Les 8

Lesdoel: - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen .

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 84 t/m 95
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 8
- kopieerblad les 8, 'betekenisvolle zinnen'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en vraag & antwoord

vooruitblik - woorden van de week (kopieerblad 'betekenisvolle zinnen')
- lezen en vraag & antwoord

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

GH

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en lees ze daarna nog eens in koor.

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**

3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

4. Woordenlijst/bonnen. "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist."

///

LEZEN EN VRAAG & ANTWOORD

Doel: De leerlingen kunnen informatie uit de tekst halen n.a.v. opzoek- en nadenkvragen.

1. Uitleg. "We gaan straks lezen en tijdens het lezen gaan we memo's plakken. Net zoals de vorige keer plakken we de memo's bij de woorden die ons kunnen helpen bij het antwoord geven op de teamvragen. De vragen van les 8 staan in je werkschrift. Voordat je gaat lezen in het boek, lees je eerst de vragen goed door. Als je iets leest waarmee je één van de drie vragen kunt beantwoorden, plak je daar een memo. Net als de vorige keer vergelijk je straks de memo's met je maatje en samen met het team vul je de antwoorden op de teamvragen in." **Geef tijd voor het lezen van de vragen en verhelder waar nodig.**

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 84 t/m 95. Memo's plakken op antwoorden op de vragen.

tijd 10 minuten
klaar woordenlijst, woordbonnen

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken met maatje. Uitleggen aan elkaar waarom dat een goede aanwijzing is en waarom het helpt bij het beantwoorden van de vraag.

tijd 10 minuten
klaar woordenlijst, woordbonnen, duolezen: bladzijde 92 t/m 95

4. Team. "Vergelijk nu ook de memo's met de rest van je team. Bedenk samen een antwoord op de teamvragen en maak hier een mooie zin van. Schrijf dit antwoord op bij les 8 in het werkschrift."

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten**

tip *Geef de teams de mogelijkheid om hun antwoorden te delen met de groep. Stimuleer de discussie of de gevonden aanwijzing goede informatie geeft bij de vraag. Heb aandacht voor de laatste vraag als nadenkvraag.*

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.

1. Woorden van de week. “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met betekenisvolle zinnen.” **Geef tijd voor het maken van het werkblad.**

facultatief “Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben.” **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij de zin.**

Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft.

/// **Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.**

facultatief **Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 10).**

terugblik

- woorden van de week (kopieerblad ‘betekenisvolle zinnen’)
- lezen en vraag & antwoord
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijfpodricht

facultatief

- boekenclub: “Wie gaat er lezen?”
- logboekje: “De volgende keer meenemen naar school!”
- woordrijtjes

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 96 t/m 105
- toetsboekje, weektoets les 9
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 9
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week (kopieerblad 'betekenisvolle zinnen')
- lezen en vraag & antwoord

vooruitblik - woorden van de week
- toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- boekenclub & logboekje (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Uitleg. "Vandaag gaan we een toets maken. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 9 voor je. Ik ga de vragen voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen voor en leg indien nodig een vraag uit.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje."

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie eerst bladzijde 96 t/m 105 lezen en daarna maak je de vragen in je toetsboekje."

tijd 30 minuten

klaar oefenen woordrijtjes, klaaropdrachten afmaken

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

- 1. Logboekje.** “Vandaag ga je samen met je maatje/ team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”
- tijd** 10 minuten
- tip** *Observeer of de maatjes goed overleggen.*
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- tip** **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*
- 3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops.** “De lezer leest eerst 5 minuten voor. Hierna vullen de teamleden de Tips en Tops in vervolgens bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”
- tijd** 10 minuten
- Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de teamleden elkaar goed helpen.**
- 4. Voorlezen aan de groep.** Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Doordat jullie elkaar helpen, worden jullie steeds beter in het vloeiend lezen.”
- ///** **Geef punten.**
- tip** *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN MET DRIE LETTERGREPEN MÉT OPEN LETTERGREEP

Doel: De leerlingen kunnen woorden met drie lettergrepen mét open lettergreep correct en vloeiend lezen.

- 1. Uitleg.** “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Vandaag oefenen we met woorden met drie lettergrepen mét een open lettergreep. Bijvoorbeeld het woord ‘boterham’. Op welke klinker eindigt de eerste lettergreep van het woord boterham en hoe spreek je deze letter uit?” **DDU.** “De ‘o’ klinkt als ‘oo’. Als je aan het eind van een lettergreep een lange klank hoort: ‘aa’, ‘ee’, ‘oo’ of ‘uu’, dan schrijf ik daar maar één letter voor. Ook als je aan het eind van een woord een lange klank hoort gebruik ik daar ook maar één letter voor, bijvoorbeeld bij het woord ‘paraplu’. Er is wel één uitzondering: de letters ‘ee’.”
- DDU**
- tip** *Leer de kinderen de regel ‘Lange klanken hebben pech, ik haal gewoon een letter weg!’.*
Voor een lange klank op het eind geldt nog een extra regel: ‘Behalve de letters ee, die doen niet mee!’
“Als je dit weet dan kun je de woorden met drie lettergrepen beter en sneller lezen. In het eerste rijtje staan woorden met drie lettergrepen mét een open lettergreep. In het tweede rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we eerder gelezen hebben.”
- 2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.**
- 3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.**
- tip** *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*
- **Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).**

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een strip maken over de Egyptenaren.

- 1. Uitleg.** “In de volgende les gaan jullie weer werken aan een schrijfopdracht en ik ga vandaag alvast de uitleg hierover geven. Jullie hebben al veel geleerd over ridders en over Egyptenaren. Maar jullie iets leren is niet het enige doel van de schrijver. Hij wil jullie ook

DDU vermaken met een grappige strip. Wat vond jij grappig om te lezen?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.**

2. Opdracht. "De volgende keer gaan jullie zelf een strip maken over de Egyptenaren. Het moet een grappige strip worden, maar wel met een duidelijk begin, kern en eind. Er moet een probleem in de strip voorkomen, en ook een oplossing. Probeer met name bij de oplossing creatief te zijn. Een strip wordt vaak grappig als er iets gebeurt wat je totaal niet verwacht. Vandaag kun je alvast over nadenken over deze onderdelen van de strip, zodat je de volgende keer gelijk met de schrijfoopdracht kunt beginnen."

tijd 10 minuten

tip *Laat de kinderen een verhaalkaart invullen ter voorbereiding van het stripverhaal.*

AFRONDING

facultatief **1. Woorden van de week. Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 10).**

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfoopdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

→ facultatief

- boekenclub: "Wie leest de volgende keer?" **Zet de namen op het bord.**
- logboekjes: "Deze nemen jullie weer mee naar huis."
- woordrijtjes

vooruitblik

- schrijfoopdracht
- team van de week

tip **Speel een Brain Game**

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een strip maken over de Egyptenaren.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 106 t/m 115
- werkschrift, les 10
- kopieerblad schrijfpdracht 'strip', eventueel op A3 of een leeg A4/A3 per leerling

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - woorden van de week (facultatief)
- schrijfpdracht
- inleveren woordenlijst
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Waardeer een goede samenwerking met punten.

SCHRIJFPDRACHT: STRIPVERHAAL

Doel: De leerlingen kunnen een strip maken over de Egyptenaren.

1. Zelfstandig lezen: bladzijde 101 t/m 109.

2. **Terugblik.** "In de vorige les heb ik instructie gegeven over de schrijfpdracht. Als het goed is heb je nagedacht over het begin van je strip en een eind. Ook moest je alvast nadenken over een probleem, en over een creatieve oplossing. Een strip wordt vaak grappig als er iets gebeurt wat je totaal niet verwacht."

3. **Opdracht.** "In het werkschrift staat de afvinklijst. Lees de punten op de afvinklijst goed door en schrijf dan eerst het verhaal op de kladversie in het werkschrift. Houdt de tekst van de strip kort, maar wel duidelijk. Als je de kladversie met je maatje hebt besproken en hebt verbeterd, ga je de strip in het net maken op het kopieerblad. Maak eerst alles met grijs potlood. Als je hiermee klaar bent, maak je de strip zo mooi mogelijk en kleur je het netjes in."

4. **Maatjeswerk.** "Bespreek elkaars strip aan de hand van de afvinklijst. Verbeter de strip eventueel. Als je dit gedaan hebt maak je de strip netjes op het kopieerblad of maak je de strip zelf op een A4/A3. Als je klaar bent kleur je de strip netjes in."

tijd 15 minuten

5. **Netversie.** "Let goed op hoofdletters, komma's en punten."

tijd 15 minuten

	6. Presentatie van de opdracht. “Een aantal van jullie gaan het stripverhaal presenteren aan de groep. Bedenk hoe je dat gaat doen en zorg ervoor dat je antwoord kan geven op vragen van de groep.”
tijd	<u>5 minuten</u>
	7. Laat een aantal leerlingen de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen en laat de groep Tops geven.
tijd	<u>15 minuten</u>
	8. Bespreken. Besteed aandacht aan de opdracht en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak (“Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?”) voor de volgende keer.
tijd	<u>5 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>De stripverhalen kunnen in de klas opgehangen worden. Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om alle punten van de afvinklijst te verwerken in de tekst.</i>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

	<p>1. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar mooie zinnen laten horen.”</p> <p>Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een goede betekenis heeft. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld.</p>
///	
	<p>2. Woorden van de week. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst in. Deze wordt nagekeken en bij de volgende les besproken.”</p>
tip	<i>Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en de betekenis van elk woord in een goede zin heeft opgeschreven. Gebruik deze informatie om in de volgende lessen de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben.</i>
	<p>3. Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.</p> <p>“Tel het aantal punten dat je vandaag hebt verdiend en overleg met elkaar waarom ik jullie die punten heb gegeven. Tel vervolgens het totaal aantal punten bij elkaar op. Wie is het team van de week?”</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - samenwerkingvaardigheid - schrijfofdracht - team van de week
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - nieuw boek

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15

'Het leuke weetjes stripboek' – Philip Ardagh

De lesdoelen van les 11 - 15 → Kriebeldiertjes:

'Het leuke weetjes stripboek' – Philip Ardagh blz. 118 t/m 175	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens. - De leerlingen kunnen de belangrijkste kenmerken noemen van insecten, spinachtigen en veelpotigen.
Opdrachten	
Woordenschat:	- De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst. - De leerlingen kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.
Woordcategorie: (facultatief)	- De leerlingen kunnen woorden met -è- en -é- correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	- De leerlingen kunnen de details over een onderwerp in alfabetische volgorde weergeven in een woordenlijst.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 11 - 15):

- Zet het digibordschema 'Het leuke weetjes stripboek' les 11-15* klaar.
- Print de teamlijsten*.
- Hang de woordmuur op.
- Kopieer het kopieerblad woordenschat* ('woordwebben', les 13).
- Kopieer het kopieerblad schrijfo opdracht ('woordenlijst', les 15).

Facultatief:

- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 14).
- Print het kopieerblad 'Vloeiend lezen'* (les 14).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
11.	bijziend	121	<i>Een oogafwijking waarbij iemand van dichtbij goed kan zien, maar van veraf niet.</i>
11.	de facetten	122	<i>Kant of onderdeel van een bepaalde zaak.</i>
11.	ontlenen	122	<i>Overnemen/overgenomen.</i>
11.	de bacillen	124	<i>Staaf- of komvormige bacterie, ziekteverwekkend.</i>
12.	de nakomelingen	130	<i>Wie bij een bepaalde familie hoort.</i>
12.	de pels	131	<i>Dichtbehaarde huid van een dier.</i>
12.	de expert	132	<i>Iemand die zeer deskundig is op een bepaald gebied.</i>
12.	de brij	133	<i>Dikke halfvloeibare pap.</i>
13.	de schimmel	141	<i>Levensvorm die geen plant of dier is en groeit op bijvoorbeeld bedorven voedsel.</i>
13.	nietsvermoedend	142	<i>Het gevoel waarin je de situatie vertrouwd.</i>
13.	geniepig	142	<i>Stiekem en een beetje gemeen.</i>
13.	verwant (zijn aan)	143	<i>Verbonden doordat je familie bent.</i>

Les 11

- Samenwerk-
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:** - De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst.
- De leerlingen kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.
- Materialen:** - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 118 t/m 127
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 11
- woordmuur
- spiekbrieven 'samenvatten'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

Indien de hoofdstukken 'Ridders' en 'Egypte' worden overgeslagen, voorspel dan met de leerlingen het nieuwe boek zoals in les 1 staat aangegeven.

- 1. Samenwerkvaardigheid.** "Vandaag gaan we verder lezen in 'Het leuke weetjes stripboek', maar eerst kiezen we weer een samenwerkvaardigheid voor deze week. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op je teamlijst. Kijk maar eens op de poster 'Hoe werken we samen'." **Lees eventueel de doelen en het bijbehorende gedrag voor. Geef de leerlingen tijd om te overleggen en antwoord te geven.**
- 2. Vooruitblik.** "We gaan deze week hier (*noem de samenwerkvaardigheid*) vooral op letten. We gaan vandaag antwoorden vinden op vragen, maar eerst gaan we kijken naar de woorden van de week."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Lees alle woorden van de week voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
- 2. De leerlingen schrijven de woorden van de week in het werkschrift in de woordenlijst.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** klaaropdracht les 11
- 3. Woorden van de week.** "Bespreek met je team wat je weet van de eerste vier woorden. Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer samenwerking met punten.**
- GH**
-
- ///**
- "De rest van de week is jullie opdracht om de betekenis van elk woord in een goede zin onder de woorden op te schrijven in het werkschrift. Dit kun je doen als je klaar bent met je werk. In de laatste les van deze week gaan we de woordenlijst inleveren. Zorg ervoor dat iedereen deze lijst af heeft, want jullie kunnen hier punten mee verdienen."
- 4. Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN SAMENVATTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst en kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.

- 1. Terugblik.** "De afgelopen week hebben we veel gelezen over Egypte. Heb je ook iets geleerd wat je nog niet wist?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.**
- DDU**

DDU	<p>2. Voorkennis activeren. “Deze week is het thema ‘Kriebeldiertjes’ aan de beurt. Welke kriebeldiertjes kennen jullie allemaal en wat weten jullie hierover?” DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.</p> <p>3. Uitleg. “Vandaag gaan we een stuk tekst samenvatten. Met samenvatten gaan we op zoek naar de belangrijkste woorden en zinnen uit de tekst. Zo kun je een tekst goed navertellen. We hebben bepaald dat dit boek een informatief boek is. Weten jullie welk hulpmiddel we kunnen gebruiken bij het samenvatten van een informatieve tekst? Kijk maar eens op je spiekbrief.” DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling de beurt. “Om een informatieve tekst goed te kunnen samenvatten kunnen we een ideeënboom gebruiken. Kijk maar eens naar het bord.” Laat de ideeënboom van E4/M5 zien op het digibord (website Success for All/algemene materialen M5). “Bij de wortels van de boom schrijven we straks het onderwerp van de tekst. Dan gaan we op zoek naar sleutelwoorden. In een tekst zit belangrijke informatie verstopt en dan helpen ‘sleutelwoorden’ je om die belangrijke informatie te zien. Deze woorden zijn zo belangrijk dat als je ze weg zou laten, het verhaal niet meer zou kloppen.”</p> <p>4. Uitleg. “Het onderwerp van de tekst komt bij de wortels van de boom. In dit geval is dat ‘verschillende soorten insecten’. Om te bepalen welke sleutelwoorden ik bij de takken kan schrijven ga ik de tekst lezen en de plaatjes bekijken. Lees de kopjes en bekijk de illustraties van <u>bladzijde 118 t/m 127</u>. Wat zouden goede sleutelwoorden kunnen zijn? Plak hier een memo op.” GH. “We kunnen voor de sleutelwoorden verschillende dieren nemen. Ik heb bijvoorbeeld best veel informatie gelezen over ‘de sprinkhaan’, ‘de vlieg’, ‘de libelle’, ‘de vlinder’ en ‘de wesp’.” Schrijf de sleutelwoorden op het bord. “Als ik de tekst niet heb gelezen en ik zie het woord ‘sprinkhaan’ staan, dan weet nog niet genoeg over dit insect. Ik mis de details.” Lees <u>bladzijde 122</u> voor. “Ik plak een memo op ‘sprieten’ en op ‘gehoororganen’. Deze details schrijven we in het blad van de ideeënboom.” Schrijf het detail als volgt op: ‘lange sprieten’ en ‘gehoororganen in poten’.</p> <p>“Zoek nu details bij ‘de vlieg’, ‘de libelle’, ‘de vlinder’ en ‘de wesp’ en plak hier een memo’s bij. De details moeten belangrijke informatie geven over de sleutelwoorden. Soms lees je veel details en moet je meerdere memo’s plakken, en soms lees je maar één detail. Als jij en je maatje beide klaar zijn met lezen vergelijk je jullie memo’s.”</p> <p>tip <i>Als het zoeken naar details nog lastig is voor de leerlingen, kies dan alleen voor het zoeken naar de details van ‘de vlieg’ blz. 124, ‘de libelle’ blz. 125 en ‘de wesp’ blz. 126 en 127.</i></p> <p>5. Zelfstandig lezen en memo’s plakken bij details: <u>bladzijde 118 t/m 127</u>.</p> <p>tijd <u>30 minuten</u></p> <p>klaar klaaropdracht les 11</p> <p>6. Maatjeswerk: memo’s vergelijken en bespreken.</p> <p>tijd <u>10 minuten</u></p> <p>klaar duolezen: <u>bladzijde 126 en 127</u></p> <p>7. Groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord. Schrijf de antwoorden kort op in de ideeënboom op het digibord en vat het geheel samen. Zie handleiding: ‘antwoorden bij de ideeënboom’. Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van de juiste details, model het dan nogmaals.</p> <p>→</p> <p>tip</p>
-----	---

AFRONDING	
Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.	

1. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de eerste vier woorden weten. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren:

1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**

///

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en samenvatten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en samenvatten

Les 12

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst.
 - De leerlingen kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.

- Materialen:**
- 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 128 t/m 137
 - werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 12

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik	- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en samenvatten
vooruitblik	- woorden van de week
- lezen en samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
- 2. Woorden van de week.** "Elke dag helpen we elkaar om woorden te verhelderen. Vandaag gaan we kijken naar de woorden 5 t/m 8. Deze woorden staan in de tekst van vandaag. Wat weten we al van de woorden? Misschien ken je een deel van het woord, misschien weet je waar het woord mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de betekenis. Bespreek (één van) de woorden 5 t/m 8 en denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over (één van) de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**
- 3. Modeling.** Als meerdere leerlingen de vraag naar betekenis niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.
- 4. Woordenlijst/bonnen.** "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist."

LEZEN EN SAMENVATTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst en kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.

- 1. Uitleg.** "Vandaag gaan we weer een stuk tekst samenvatten. Met samenvatten gaan we op zoek naar de belangrijkste woorden en zinnen uit de tekst. Zo kun je een tekst goed navertellen. Bij de wortels van de boom schrijven we straks het onderwerp van de tekst. Dan gaan we op zoek naar sleutelwoorden."
- 2. Uitleg.** "Het onderwerp van de tekst komt bij de wortels van de boom. In dit geval is dat 'bijen'. Om te bepalen welke sleutelwoorden ik bij de takken kan schrijven ga ik de tekst lezen en de plaatjes bekijken. Lees bladzijde 128 t/m 131 en bekijk de plaatjes. Wat zouden de sleutelwoorden kunnen zijn? Plak hier een memo op." **Geef tijd om de bladzijden te lezen en laat de leerlingen overleggen.** "Het is best moeilijk om de sleutelwoorden uit de tekst te halen, omdat het een stripboek is die niet duidelijk ingedeeld is met kopjes. Jullie gaan straks de details zoeken bij de sleutelwoorden 'bloemen', 'nest', 'imker', 'koningin' en 'honing'." **Schrijf deze sleutelwoorden op het bord.** "Als ik de tekst niet heb gelezen en ik

	<p>zie het woord 'bloemen' staan, dan weet ik dat bijen vaak op bloemen afkomen, maar ik weet nog niet precies wat die bijen bij die bloemen doen. Ik mis de details." Lees bladzijde 128 voor. "Ik plak een memo op 'nectar' en 'stuifmeel'. Ook zou ik een memo kunnen plakken op 'overbrengen' en 'nieuwe plantjes'. Deze details schrijven we in de bladeren van de ideeënboom." Schrijf deze details onder het sleutelwoord 'bloemen'.</p> <p><i>Schrijf de details als volgt op: 'bijen eten nectar', 'stuifmeel plakt aan lijf en poten', 'bijen brengen dit naar andere bloem' en 'bloemen maken nieuwe zaadjes'.</i></p> <p>"Zoek nu details bij de sleutelwoorden 'nest', 'imker', 'koningin' en 'honing' en plak hier memo's bij. De details moeten belangrijke informatie geven over de sleutelwoorden. Als jij en je maatje beide klaar zijn met lezen vergelijk je jullie memo's."</p> <p>3. Zelfstandig lezen en memo's plakken: bladzijde 128 t/m 137.</p>
tijd	<u>30 minuten</u>
klaar	klaaropdracht les 12
	4. Maatjeswerk: memo's vergelijken en bespreken.
	<u>10 minuten</u>
tijd	duolezen: <u>bladzijde 136 en 137</u>
klaar	5. Groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord. Schrijf de antwoorden kort op in de ideeënboom op het digibord en vat het geheel samen. Zie handleiding: 'antwoorden bij de ideeënboom'. Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van de juiste details, model het dan nogmaals.
→	
tip	

AFRONDING	
Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.	
	<p>1. Woorden van de week. "We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)." Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.</p>
GH	
///	
facultatief	Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 15).
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en samenvatten - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
vooruitblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week (kopieerblad 'woordwebben') - lezen en samenvatten

Les 13

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst.
 - De leerlingen kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.

- Materialen:**
- 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 138 t/m 149
 - werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 13
 - kopieerblad les 13, 'woordwebben'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - lezen en samenvatten
- vooruitblik**
- woorden van de week (kopieerblad 'woordwebben')
 - lezen en samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- GH**
- ///**
1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en lees ze daarna nog eens in koor.
 2. **Woorden van de week.** "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat het team bedacht heeft bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer een goede samenwerking met punten.**
 3. **Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.
 4. **Woordenlijst/bonnen.** "Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor een teambon. Stop deze hierna in de schatkist."

LEZEN EN SAMENVATTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom bepaalde sleutelwoorden of details wel of niet belangrijk zijn voor de tekst en kunnen delen van de tekst samenvatten met behulp van een ideeënboom.

1. **Uitleg.** "Net als in de vorige les gaan we straks weer een stuk tekst samenvatten. Bij de wortels van de boom schrijven we straks het onderwerp van de tekst. Dan gaan we op zoek naar sleutelwoorden."
 2. **Uitleg.** "Het onderwerp van de tekst komt bij de wortels van de boom. In dit geval is dat 'kevers'. Om te bepalen welke sleutelwoorden ik bij de takken kan schrijven ga ik de tekst lezen en de plaatjes bekijken. Het is best moeilijk om de sleutelwoorden uit de tekst te halen, omdat het een stripboek is die niet duidelijk ingedeeld is met kopjes. De sleutelwoorden zijn verschillende soorten kevers. De verschillende soorten lees je vanaf bladzijde 144 tot en met bladzijde 149. Hierna gaan jullie de details zoeken bij de sleutelwoorden. De details moeten belangrijke informatie geven over de sleutelwoorden. Bij het ene sleutelwoord zal je meer details vinden als bij het andere sleutelwoord, maar dit is niet erg. Als jij en je maatje beide klaar zijn met lezen vergelijk je jullie memo's." *Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van de sleutelwoorden, geef deze dan. Voorbeelden: 'mestkever', 'vliegende herten', 'bombardeerkever', 'het schrijvertje' en 'zwemwants'.*
 3. **Zelfstandig lezen en memo's plakken: bladzijde 138 t/m 149.**
- tijd**
- 30 minuten

klaar	klaaropdracht les 13
tijd	4. Maatjeswerk: memo's vergelijken en bespreken.
klaar	<u>10 minuten</u>
	duolezen: <u>bladzijde 148 en 149</u>
→	5. Groep. Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord. Schrijf de antwoorden kort op in de ideeënboom op het digibord en vat het geheel samen. Zie handleiding: 'antwoorden bij de ideeënboom'. Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het vinden van de juiste details, model het dan nogmaals.
tip	

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.

	1. Woorden van de week. "Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met woordwebben." Geef tijd voor het maken van het werkblad.
facultatief	"Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben." Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij de woordwebben.
	Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft.
///	Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.
facultatief	Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 15).
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week (kopieerblad 'woordwebben') - lezen en samenvatten - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding schrijfofdracht
	facultatief <ul style="list-style-type: none"> - boekenclub: "Wie gaat er lezen?" - logboekje: "De volgende keer meenemen naar school!" - woordrijtjes

Les 14

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 150 t/m 159
- toetsboekje, weektoets les 14
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 14
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week (kopieerblad 'woordwebben')
- lezen en samenvatten

vooruitblik - woorden van de week
- toets
- voorbereiding schrijfo opdracht
- boekenclub & logboekje (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Uitleg. "Vandaag gaan we een toets maken. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 14 voor je. Ik ga de vragen voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen voor en leg indien nodig een vraag uit.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje."

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie eerst bladzijde 150 t/m 159 lezen en daarna maak je de vragen in je toetsboekje."

tijd 30 minuten

klaar oefenen woordrijtjes, klaaropdrachten afmaken

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

- 1. Logboekje.** “Vandaag ga je samen met je maatje/team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”
- tijd** 10 minuten
- tip** *Observeer of de maatjes goed overleggen.*
- ///** **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
- tip** **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij of zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*
- 3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops.** “De lezer leest eerst 5 minuten voor. Hierna vullen de teamleden de Tips en Tops in vervolgens bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”
- tijd** 10 minuten
- Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de teamleden elkaar goed helpen.**
- 4. Voorlezen aan de groep.** Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Doordat jullie elkaar helpen, worden jullie steeds beter in het vloeiend lezen.”
- ///** **Geef punten.**
- tip** *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN MET -è- EN -é-

Doel: De leerlingen kunnen woorden met -è- en -é-correct en vloeiend lezen.

- 1. Uitleg.** “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Vandaag oefenen we met woorden met een -è- en -é-. De streepjes op de e, ook wel accenten genoemd, komen voor in sommige Franse leenwoorden. Als je een -è- leest, moet je de -ee- uitspreken als -e- met een korte klank. Denk aan het woordje crème: ‘Mijn moeder smeert crème op haar gezicht’. Als je een -é- leest, moet je de -ee- uitspreken als een -eee- met een lange klank. Denk aan het woordje paté: ‘Ik at vanochtend een broodje met paté.’
- DDU** Kennen jullie nog meer woorden als paté?” **DDU.** “Als je weet hoe je de woorden met -è- en -é- moet uitspreken kan je ze beter en sneller lezen.”
- 2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.**
- 3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.**
- tip** *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*
- **Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).**

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen de details over een onderwerp in alfabetische volgorde weergeven in een woordenlijst.

- 1. Uitleg.** “In de volgende les gaan jullie weer werken aan een schrijfopdracht en ik ga vandaag alvast de uitleg hierover geven. De volgende keer gaan we het boek uit lezen. De laatste vier bladzijden zien er anders uit als dat we gewend zijn. Wat heeft de schrijver hier gedaan?” **DDU.** Geef de leerlingen de tijd om de bladzijden te bekijken, na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een paar leerlingen de beurt.
- 2. Opdracht.** “De volgende keer gaan jullie zelf een woordenlijst maken bij een zelfgekozen onderwerp uit het boek. Jullie kiezen bij dat onderwerp tien tot twintig woorden en deze woorden gaan jullie verhelderen in jullie eigen woorden. Net als bij een echte woordenlijst, zetten jullie deze woorden ook op alfabetische volgorde. Vandaag gaan jullie alvast beslissen bij welk onderwerp jullie een woordenlijst willen maken. Het onderwerp ‘kriebelbeestjes’ of

'ridders' is wel heel breed, kies een kleiner onderwerp, bijvoorbeeld 'vlinders' of 'piramides'."

tijd 10 minuten

tip *Als de leerlingen snel tot een onderwerp zijn gekomen, laat ze dan alvast nadenken over de woorden voor in de woordenlijst.*

AFRONDING

facultatief **1. Woorden van de week. Bespreek de teamwoordbonnen en bepaal de punten (of bij afronding les 15).**

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

→ facultatief

- boekenclub: "Wie leest de volgende keer?" **Zet de namen op het bord.**
- logboekjes: "Deze nemen jullie weer mee naar huis."
- woordrijtjes

vooruitblik

- schrijfpdracht
- team van de week

tip **Speel een Brain Game**

Les 15

Lesdoel: - De leerlingen kunnen de details over een onderwerp op alfabetische volgorde weergeven in een woordenlijst.

Materialen: - 'Het leuke weetjes stripboek', blz. 160 t/m 175
- werkschrift, les 15
- kopieerblad schrijfpdracht 'woordenlijst'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - woorden van de week (facultatief)
- schrijfpdracht
- inleveren woordenlijst
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Waardeer een goede samenwerking met punten.

SCHRIJFPDRACHT: STRIPVERHAAL

Doel: De leerlingen kunnen de details over een onderwerp in alfabetische volgorde weergeven in een woordenlijst.

tip 1. **Zelfstandig lezen/voorlezen:** bladzijde 160 t/m 171. Heb aandacht voor de ideeënboom achter in het boek op blz. 170 en 171. Dit vat het derde deel van het boek in zijn geheel samen. Benoem het onderwerp (kriebelstamboom), de sleutelwoorden en de details.

2. **Terugblik.** "In de vorige les heb ik instructie gegeven over de schrijfpdracht. Als het goed is heb je nagedacht over het onderwerp voor jullie woordenlijst. Misschien hebben jullie zelfs al een paar sleutelwoorden en details bij jullie onderwerp bedacht."

tip *Het zal voornamelijk om zelfstandige naamwoorden gaan. Koppel dit doel eventueel aan de schrijfpdracht.*

3. **Opdracht.** "In het werkschrift staat de afvinklijst. Lees de punten op de afvinklijst goed door en schrijf dan eerst het onderwerp en de woorden op de kladversie in het werkschrift. Verhelder dan de woorden in je eigen woorden. Als je de kladversie met je maatje hebt besproken en hebt verbeterd, ga je de woordenlijst in het net maken op het kopieerblad."

4. **Maatjeswerk.** "Bespreek elkaars woordenlijst aan de hand van de afvinklijst. Verbeter de woordenlijst eventueel. Let er ook goed op of alle woorden op alfabetische volgorde staan. Als je dit gedaan hebt schrijf je de woordenlijst netjes op het kopieerblad. Als je klaar bent mag je de woorden nog verhelderen door middel van een tekening."

tijd 15 minuten

5. **Netversie.** "Let goed op hoofdletters, komma's en punten."

tijd	<u>15 minuten</u> 6. Presentatie van de opdracht. “Een aantal van jullie gaan de woordenlijst presenteren aan de groep. Bedenk hoe je dat gaat doen en zorg ervoor dat je antwoord kan geven op vragen van de groep.”
tijd	<u>5 minuten</u> 7. Laat een aantal leerlingen de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen en laat de groep Tops geven.
tijd	<u>15 minuten</u> 8. Bespreken. Besteed aandacht aan de opdracht en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak (“Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?”) voor de volgende keer.
tijd	<u>5 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>De woordenlijsten kunnen in de klas opgehangen worden. Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om alle punten van de afvinklijst te verwerken in de tekst.</i>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

///	<p>1. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende keer. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar mooie zinnen laten horen.”</p> <p>Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon een goede betekenis heeft. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord goed op de woordbon is ingevuld.</p>
tip	<p>2. Woorden van de week. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst in. Deze wordt nagekeken en bij de volgende les besproken.”</p> <p><i>Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en de betekenis van elk woord in een goede zin heeft opgeschreven. Gebruik deze informatie om in de volgende lessen de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben.</i></p> <p>3. Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.</p> <p>“Tel het aantal punten dat je vandaag hebt verdiend en overleg met elkaar waarom ik jullie die punten heb gegeven. Tel vervolgens het totaal aantal punten bij elkaar op. Wie is het team van de week?”</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - samenwerkingvaardigheid - schrijfopdracht - team van de week
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - “De volgende keer lezen we in een nieuw boek.”

Antwoorden werkschrift

Les 6

Antwoorden bij de vragen		
Vraag & antwoord	Blz. 62 t/m 71	
Wat is een farao?		
Antwoord	De vroegere koningen van Egypte.	Opzoekvraag
Waarom droeg de koning een neppe baard?		
Antwoord	De baard was een symbool van de macht van de koning/farao.	Opzoekvraag
Waardoor dienden piramides?		
Antwoord	Piramides waren graftomben voor vroegere koninklijke families.	Opzoekvraag

Les 7

Antwoorden bij de vragen		
Vraag & antwoord		Blz. 72 t/m 83
Wat is het Wadjet-oog en waarvoor diende het?		
Antwoord	Het Wadjet-oog is een symbool en men dacht dat het de overledene zou beschermen.	Opzoekvraag
Waarom was de mestkever het symbool van Re?		
Antwoord	Een mestkever (of scarabee) rolt een balletje mest over de grond, en men geloofde dat Re de zon door de hemel rolde.	Opzoekvraag
Wat zijn hiërogliefen?		
Antwoord	Hiërogliefen zijn woorden uitgebeeld door een tekening. De tekeningen samen zijn het Oudegyptische alfabet.	Opzoekvraag

Les 8

Antwoorden bij de voorspellingen		
Vraag & antwoord	Blz. 84 t/m 95	
Wat is Papyrus?		
Antwoord	Papyrus is een rietsoort. Het werd gebruikt om papier van te maken.	Opzoekvraag
Wat aten de Egyptenaren onder andere? Noem minstens drie dingen.		
Antwoord	Mogelijke antwoorden: Ganzen, eenden, vis, stoofpotjes, en/of brood.	Opzoekvraag

Vergelijk een Egyptische villa met je eigen huis. Noem minstens drie verschillen.			
Antwoord	Mogelijke antwoorden: <u>Egyptische villa</u> - bewaakte poort - stal voor paarden, ezels en karren - graanpotten - smalle ramen - visvijver (o.a. voor opeten)	<u>Eigen huis</u> - gewone deur (op slot) - meestal geen stal, wel een garage - brood uit de supermarkt - allerlei soorten ramen	Nadenkvraag

	- de keuken apart - veel zuilen - een grote zaal	- soms een vijver (voor vermaak) - de keuken meestal aan de woonkamer - geen zuilen - meestal gewone eetkamer	
--	--	--	--

Les 11

Antwoorden bij de ideeënboom: insecten	
Samenvatten	Blz. 118 t/m 127
de sprinkhaan	lange sprieten - gehoororganen in poten
de vlieg	twee vleugels - 145 km/u - kunnen bacillen overbrengen - maken voedsel zacht door speeksel
de libelle	vier vleugels - is geen vlieg
de vlinder	vier vleugels - (eventueel aanvullen met eigen kennis)
de wesp	17.000 soorten - zwart/geel = gevaar - kan vaker steken met angel - veel wespen leven alleen - nesten - koningin

Les 12

Antwoorden bij de ideeënboom: bijen	
Samenvatten	Blz. 128 t/m 137
bloemen	bijen eten nectar - stuifmeel plakt aan lijf en poten - bijen brengen dit naar andere bloem - bloemen maken nieuwe zaadjes - kunnen 10.000 bloemen per dag bezoeken (blz. 131)
nest	in bomen of rotsspleten - maken cellen met honing - koningin legt eitjes in sommige cellen
imker	bijenhouder - kant-en-klare bijenkorven - geeft bijen suikersiroop om zelf de honing te kunnen pakken (blz. 131)
koningin	is er maar één van - krijgt als enige nakomelingen - tot 1500 eitjes per dag
honing	voedsel voor bijen - gemaakt van nectar - veel nectar nodig voor beetje honing

Les 13

Antwoorden bij de ideeënboom: kevers	
Samenvatten	Blz. 138 t/m 149
mestkever	rolt mest tot een balletje - voeden zo larven
vliegende herten	enorme kaken (gewei) - mannetjes vechten
bombardeerkever	spuit brandend zuur naar vijanden - geluid van een geweer
schaatsenrijder	leeft op wateroppervlak - lange poten
bootsmannetje	roeit met zijn achterpoten - ligt op zijn rug
schrijvertje	ook wel draaikever genoemd - heeft vier ogen - eet kikkervisjes, slakken en kleine visjes
zwemwants	goede zwemmer - verzamelt lucht in gaatjes in lichaam

Antwoorden kopieerbladen

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 3	Welk woord van de week past het bij de afbeelding?
Antwoord	1. de roest 2. gul 3. op schaal 4. de tuniek 5. de spies 6. gestut 7. hij tuimelt (tuimelen) 8. strikt 9. het doelwit 10. het banket 11. bekommeren 12. vermomming

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 8	Welk woord van de week past het best bij de zin?
Antwoord	1. krioelen 2. de ingewanden 3. fraai 4. symboliseert 5. de overloop 6. een oogje in het zeil houden 7. vrezen 8. de vijg 9. charmant 10. onaangenaam 11. decoreren 12. de verwijzing

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 13	Welk woord van de week past het best in de wolk?
Antwoord	1. de pels 2. de schimmel 3. de facetten 4. geniepig 5. bijziend 6. de expert 7. verwant (zijn aan) 8. ontlenen 9. de brij 10. nietsvermoedend 11. de bacillen 12. de nakomelingen

Antwoorden toetsen

ANTWOORDEN TOETS LES 4

‘Het leuke weetjes stripboek’ – Philip Ardagh

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3	20	100
	4	40	
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

BL	1	B (onderaan blz. 39)
	2	A (halverwege blz. 40)
	3	C (bovenaan blz. 44)
	4	(Ter beoordeling van de leerkracht). Een heraut is iemand in dienst van de koning die mededelingen doet.
WS	5	B
	6	B
	7	D
	8	D
	9	(Ter beoordeling van de leerkracht). Stutten betekent dat je iets ondersteunt zodat het niet in elkaar stort. Ervoor zorgen dat iets niet in elkaar stort. Niet in laten storten.

ANTWOORDEN TOETS LES 9

‘Het leuke weetjes stripboek’ – Philip Ardagh

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3	20	100
	4	40	
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

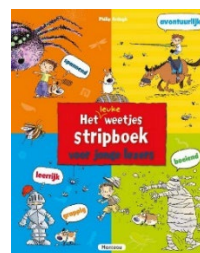

BL	1	D (onderaan blz. 96)
	2	D (halverwege blz. 99)
	3	A (bovenaan blz. 102 en eigen inzicht)
	4	(Ter beoordeling van de leerkracht). Een schrijver noteerde de gebeurtenissen van de dag.
WS	5	A
	6	B
	7	C
	8	C
	9	(Ter beoordeling van de leerkracht). Als je iets symboliseert, beeld je iets uit/het staat voor iets. Dat iets uitgebeeld wordt. Uitbeelden.

ANTWOORDEN TOETS LES 14

‘Het leuke weetjes stripboek’ – Philip Ardagh

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3	20	100
	4	40	
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

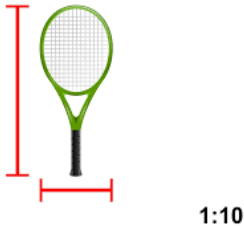

BL	1	A (halverwege blz. 150)
	2	B (onderaan blz. 153)
	3	A (bovenaan blz. 155)
	4	(Ter beoordeling van de leerkracht). De bidsprinkhaan heeft gevouwen klauwen. Het lijkt alsof hij aan het bidden is.
WS	5	C
	6	B
	7	D
	8	A
	9	(Ter beoordeling van de leerkracht). Als je bijziend bent heb je een oogafwijking waarbij je van dichtbij goed kan zien, maar van veraf niet.

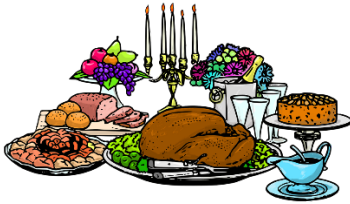

Kopieerbladen

Kopieerblad les 3: 'Het leuke weetjes stripboek'

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de afbeelding het woord in dat het best past.

1.		<hr/> <hr/> <hr/>
2.		<hr/> <hr/> <hr/>
3.		<hr/> <hr/> <hr/>
4.		<hr/> <hr/> <hr/>
5.		<hr/> <hr/> <hr/>
6.		<hr/> <hr/> <hr/>
7.		<hr/> <hr/> <hr/>

8.	 <div data-bbox="646 268 1428 353"> <hr/><hr/><hr/><hr/> </div>
9.	 <div data-bbox="646 510 1428 595"> <hr/><hr/><hr/><hr/> </div>
10.	 <div data-bbox="646 786 1428 871"> <hr/><hr/><hr/><hr/> </div>
11.	 <div data-bbox="646 996 1428 1081"> <hr/><hr/><hr/><hr/> </div>
12.	 <div data-bbox="646 1267 1428 1352"> <hr/><hr/><hr/><hr/> </div>

Kopieerblad les 8: 'Het leuke weetjes stripboek'

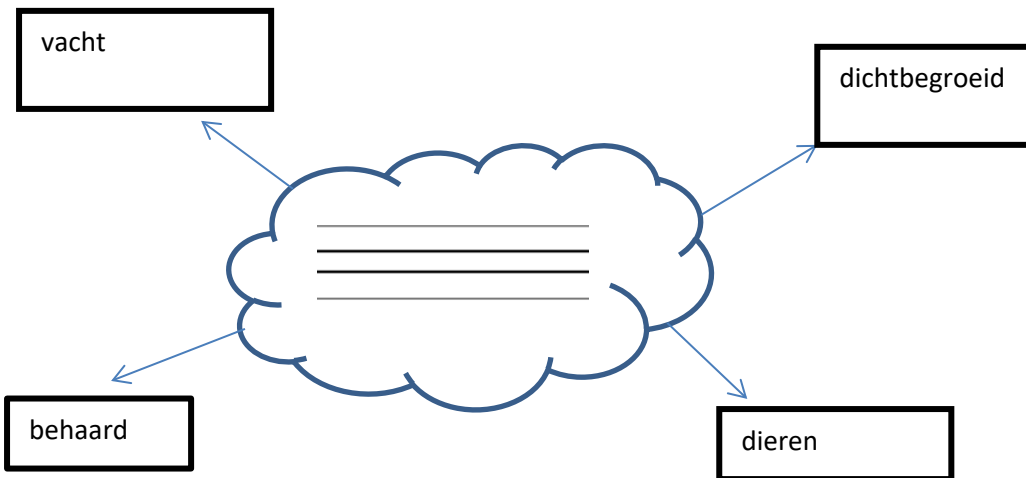

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de zin het woord in dat het best past.

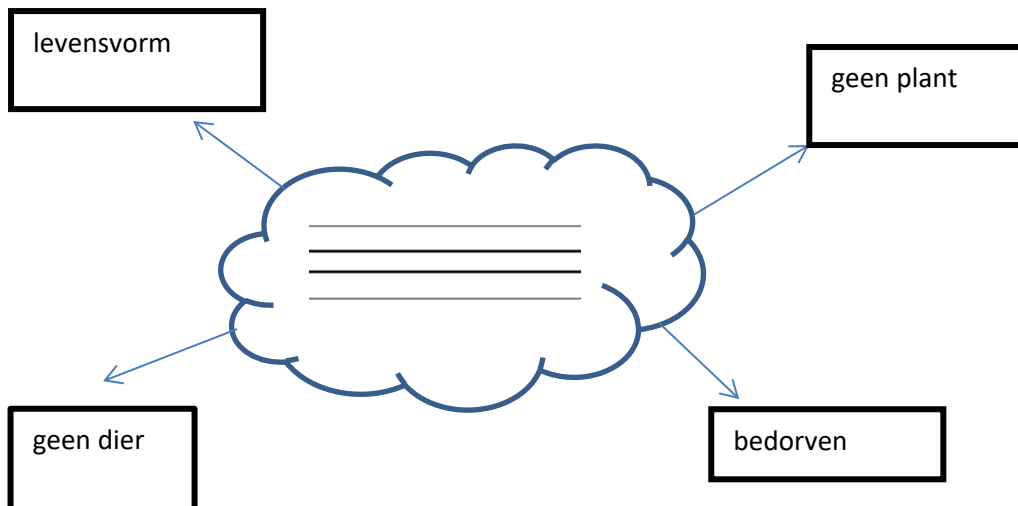
1. Ik kan de kikkervisjes bijna niet tellen, want ze ... allemaal door elkaar.	
2. Eerst moeten alle organen van de vis eruit voordat je het kan eten.	
3. Hij woont in een heel mooi huis aan het meer.	
4. Het kettinkje met het ankertje staat voor hoop.	
5. De wasmand staat op de gang van de bovenverdieping.	
6. De leerkracht houdt de klas goed in de gaten.	
7. Ik ben heel erg bang voor die spin.	
8. In mijn salade zit een zoete vrucht met veel pitjes.	
9. Mensen vinden mijn zus over het algemeen heel aardig en attent.	
10. Joke vindt het geluid van nagels over een schoolbord heel akelig.	
11. Mijn moeder richt ieder seizoen ons huis opnieuw in.	
12. Buurman Jan wordt door de huisarts doorgestuurd naar de oogarts.	

Kopieerblad les 13

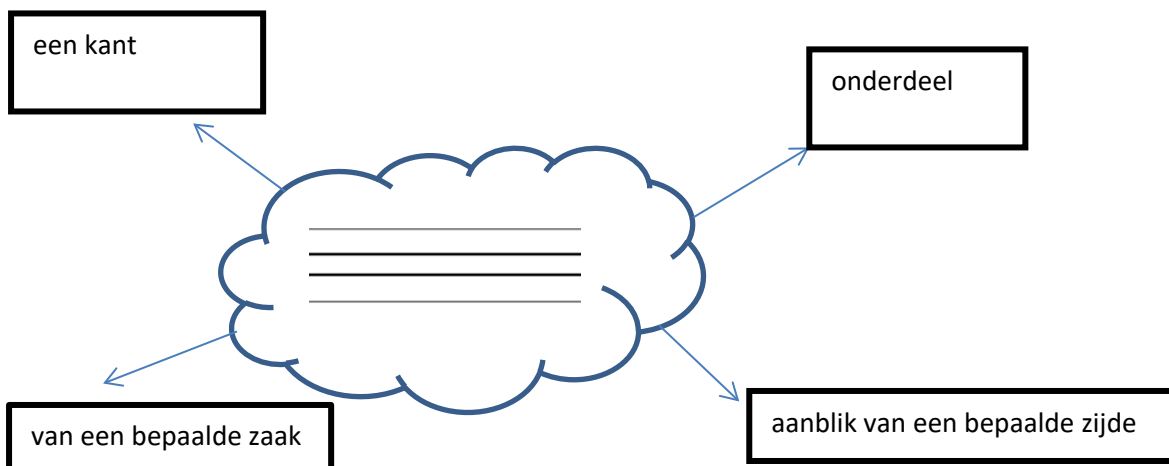
1. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

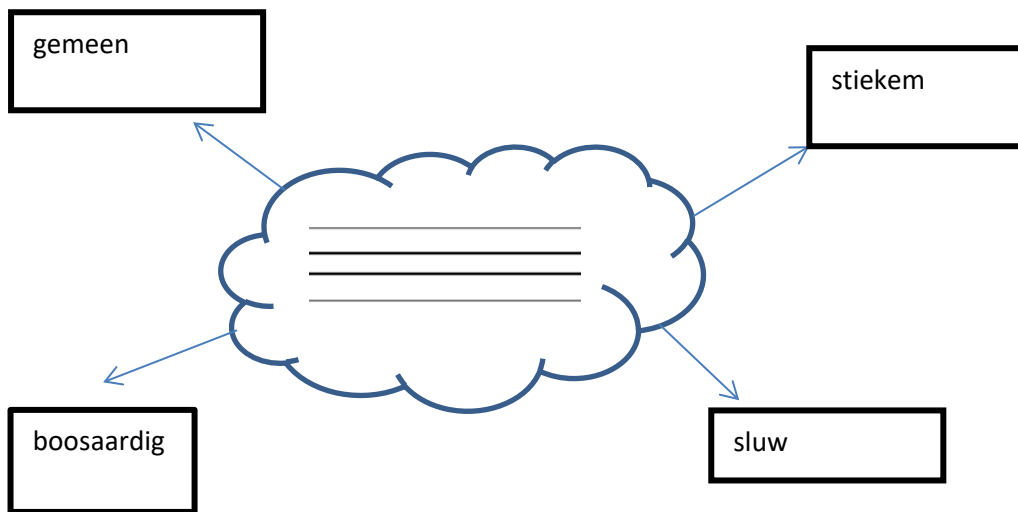
2. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

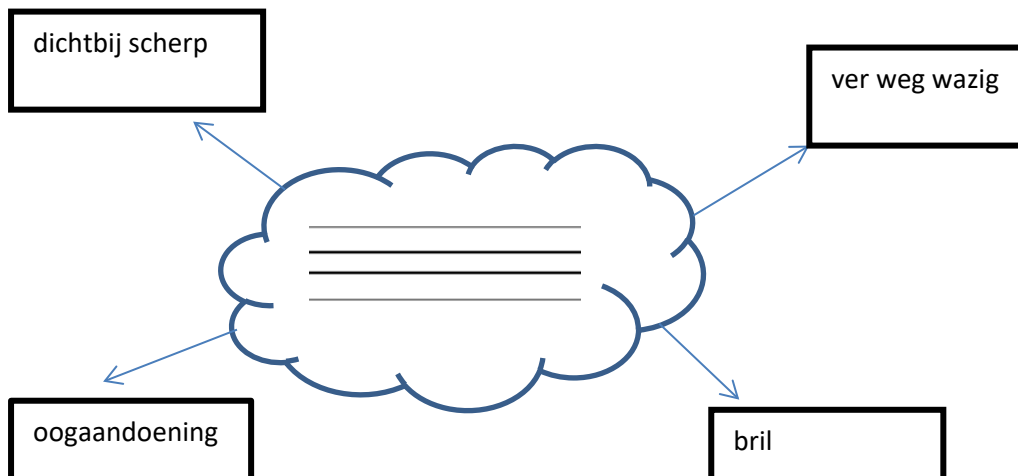
3. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

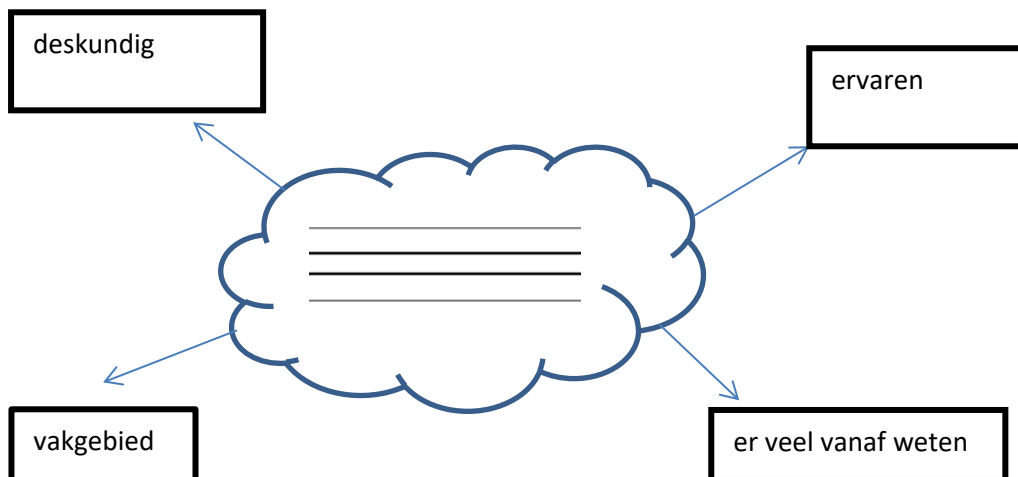
4. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

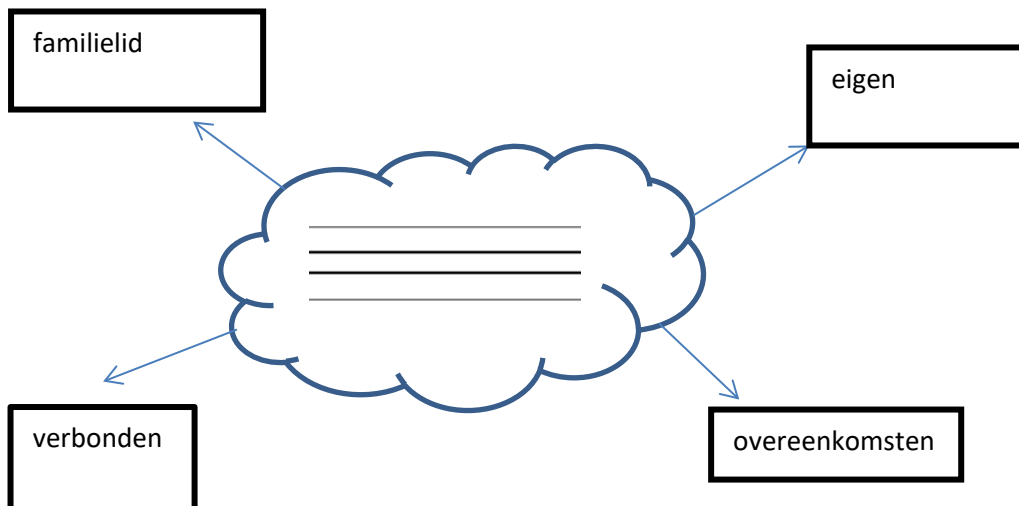
5. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

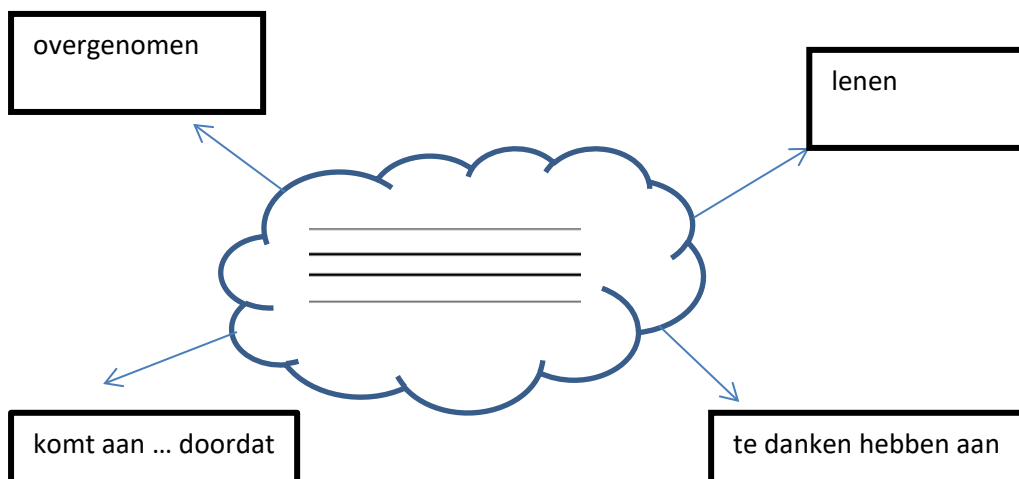
6. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

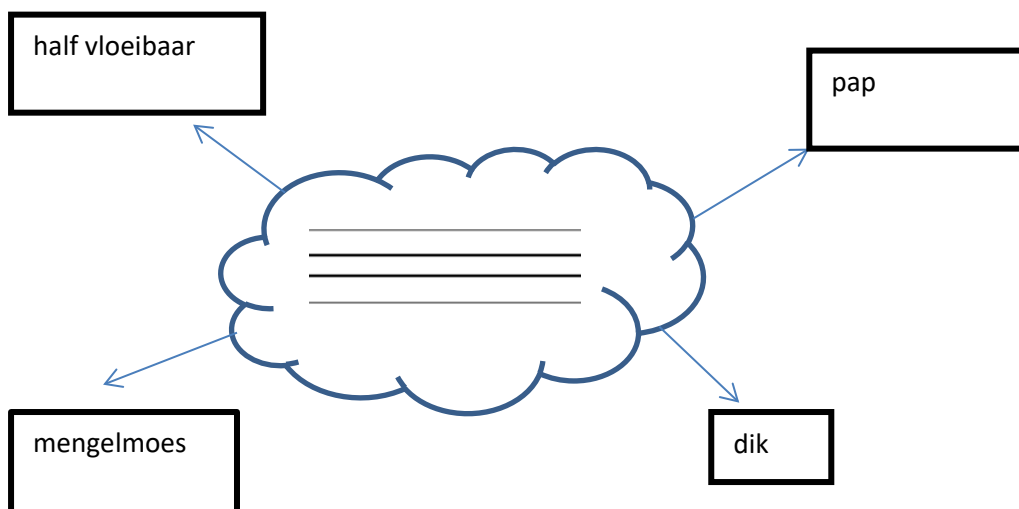
7. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

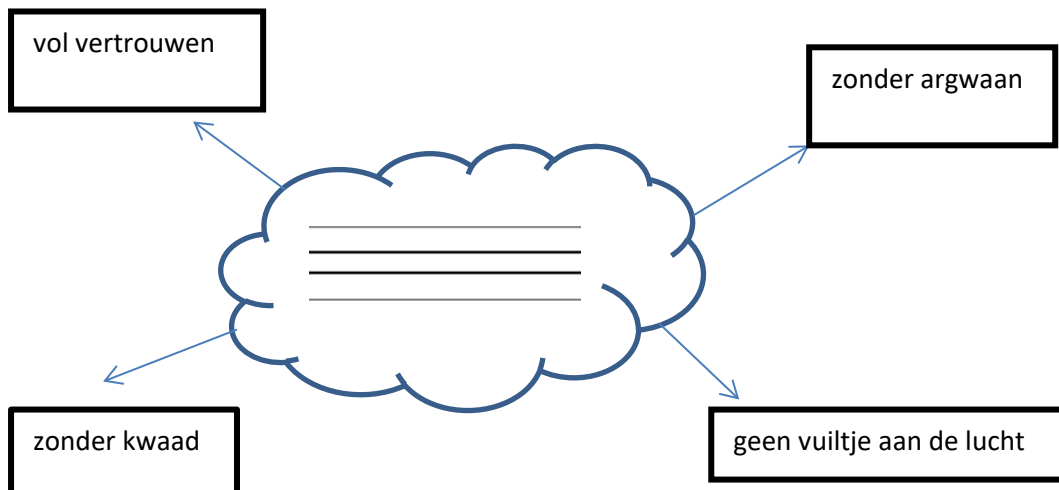
8. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

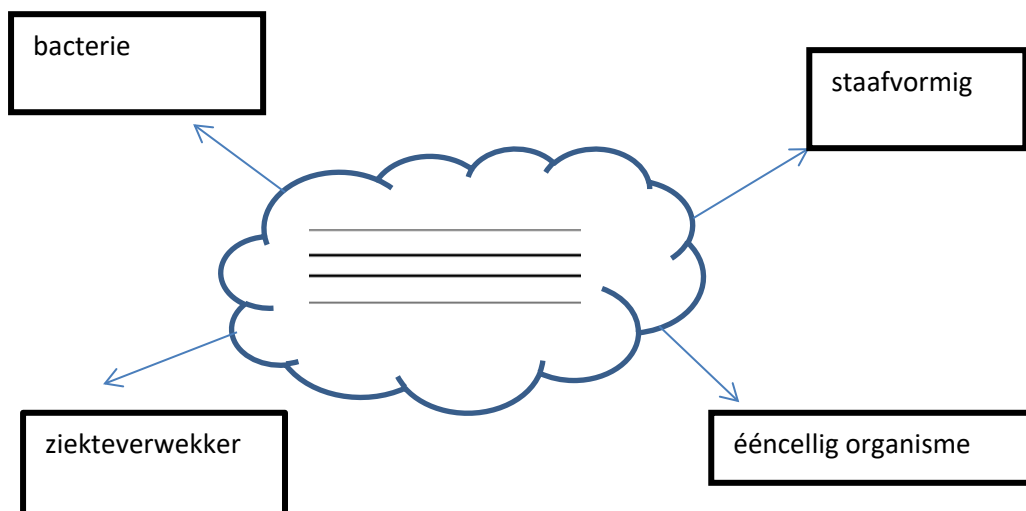
9. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

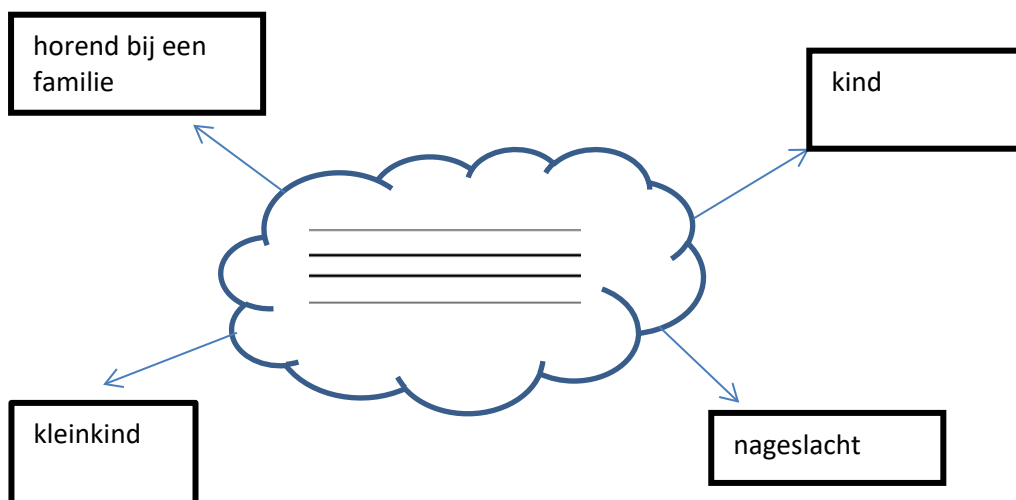
10. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

11. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

12. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

MAART MARCH MARS MÄRZ MARZO MARÇO

30

maandag Montag
monday lunes
lundi segunda-feira

22.22

week 14

08.00

10.00

12.00

14.00

16.00

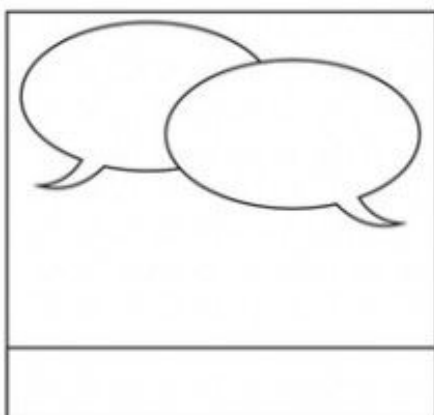
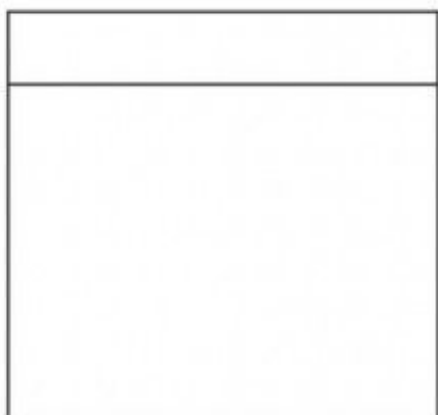
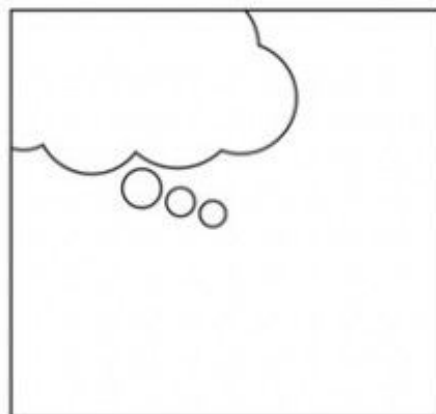
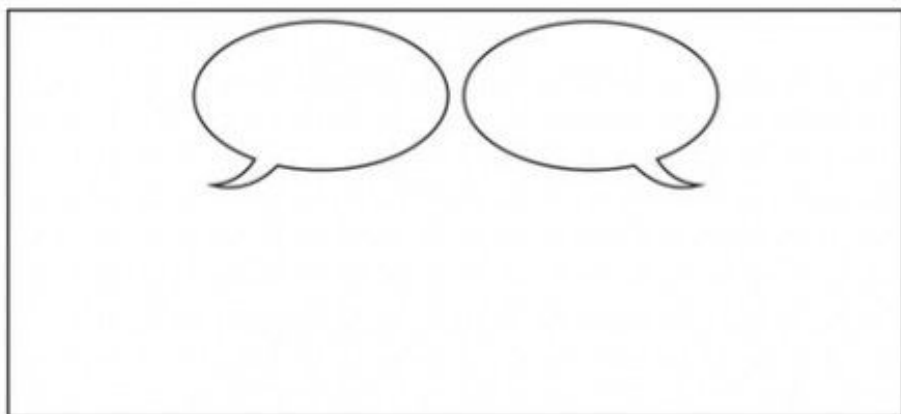
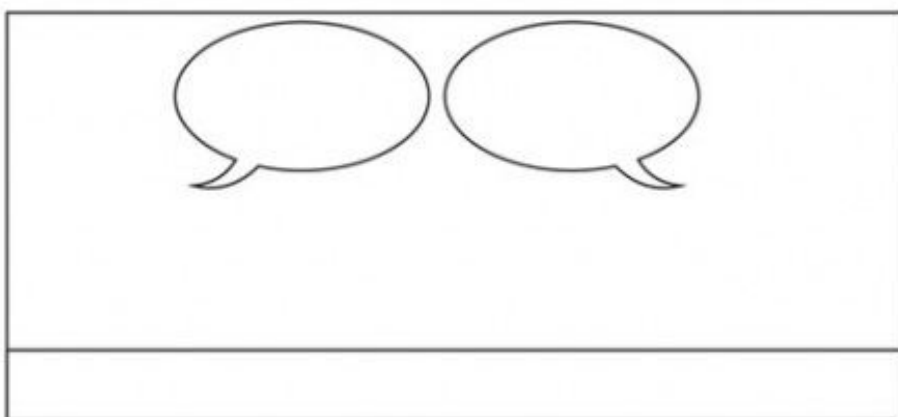
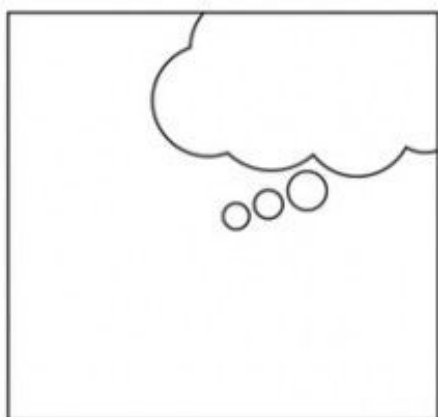
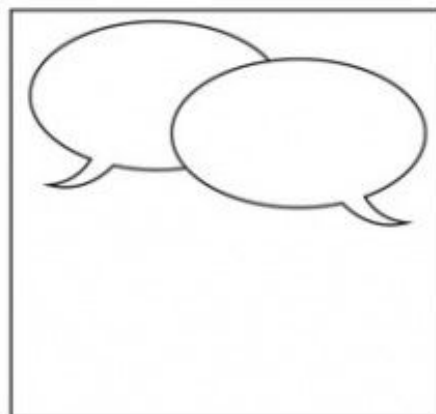
18.00

20.00

22.00

00.00

Naam leerling

[illegible]

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
